

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului

Ordonanță de urgență privind unele măsuri pentru consolidarea cooperării judiciare cu statele membre ale Uniunii Europene

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului

<p>1. Descrierea situației actuale</p>	<p>i) Cadrul juridic intern care reglementează cooperarea judiciară cu statele membre ale Uniunii Europene este reprezentat, cu precădere, de Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, modificată și completată prin Legea nr. 224/2006, Legea nr. 58/2006 pentru ratificarea Acordului privind cooperarea dintre România și Eurojust, semnat la Bruxelles la 2 decembrie 2005, și pentru reglementarea unor măsuri referitoare la reprezentarea României la Eurojust, în perioada ce precedă aderării și după data aderării la Uniunea Europeană – în materie penală și Legea nr. 189/2003 privind asistența judiciară internațională în materie civilă și comercială, modificată și completată prin Legea nr. 44/2007 – în materie civilă. Acesta este completat de convențiile multilaterale care fac parte din acquis-ul comunitar și de regulamentele comunitare în materie civilă și comercială, precum și de Tratatul de aderare a României și Bulgariei la Uniunea Europeană, în baza căruia țara noastră a devenit parte la o serie de convenții și protocoale în domeniul cooperării judiciare.</p> <p>ii) În prezent, România a transpus în dreptul intern, prin Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, modificată și completată prin Legea nr. 224/2006, decizia-cadru nr. 584/JAI din 13 iunie 2002 a Consiliului privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre ale Uniunii Europene - prima măsură concretă în domeniul cooperării judiciare în materie penală între statele membre ale Uniunii Europene în aplicarea principiului recunoașterii reciproce, Convenția UE din 29 mai 2000 privind asistența judiciară în materie penală între statele membre ale UE și Protocolul la aceasta din 16 octombrie 2001, Convenția din 19 iunie 1990 de punere în aplicare a Acordului Schengen din 14 iunie 1985 privind eliminarea treptată a controalelor la frontierele comune și alte norme relevante pentru cooperarea judiciară în materie penală cu statele membre UE.</p> <p>Legea nr. 58/2006 reprezintă temeiul juridic pentru desemnarea membrului național în Eurojust și a asigurat cadrul necesar colaborării cu Eurojust înainte de aderarea României la UE.</p> <p>În materie civilă, modificările și completările aduse Legii nr. 189/2003 prin Legea nr. 44/2007, precum și adaptările realizate prin Legea nr. 191/2007 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 119/2006 privind unele măsuri necesare pentru aplicarea unor regulamente comunitare de la data aderării României la Uniunea Europeană, asigură cadrul adecvat pentru aplicarea</p>
--	---

	<p>instrumentelor comunitare în domeniu.</p> <p>Progresele înregistrate de România pe plan legislativ în acest domeniu au fost apreciate atât în Raportul comprehensiv de monitorizare al Comisiei Europene din 16 mai 2006 („România a atins un nivel bun de aliniere legislativă și a semnat un acord de cooperare cu Eurojust în decembrie 2005”), cât și în Raportul din 26 septembrie 2006, și au constituit premise importante pentru integrarea României în spațiul de libertate, securitate și justiție al Uniunii Europene.</p> <p>În acest cadru legislativ, România aplică efectiv, de la 1 ianuarie 2007, cea mai mare parte dintre instrumentele juridice ale UE în domeniul cooperării judiciare în materie penală și civilă, înregistrând rezultate ce pot fi considerate foarte încurajatoare pentru primele luni de la aderarea la UE.</p> <p>La data de 4 octombrie 2007, Guvernul României a aprobat proiectul de lege privind unele măsuri pentru consolidarea cooperării judiciare cu statele membre ale Uniunii Europene, care a fost transmis spre adoptare Parlamentului, în procedură de urgență. Prin Titlul I, acest proiect de lege propune modificarea și completarea Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, cu modificările și completările ulterioare, în vederea:</p> <p>transpunerii unor noi decizii-cadru ale Consiliului bazate pe principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor: Decizia-cadru nr. 2003/577/JAI a Consiliului din 22 iulie 2003 privind executarea în Uniunea Europeană a ordinelor de indisponibilizare a bunurilor sau a probelor, Decizia-cadru 2005/214/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce sancțiunilor pecuniare și Decizia-cadru 2006/783/JAI din 6 octombrie 2006 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce la ordinele de confiscare;</p> <p>îmbunătățirii reglementării în materia mandatului european de arestare, ținând seama de propunerile și constatările practicienilor ca urmare a primelor luni de aplicare a acestui deosebit de important instrument de cooperare judiciară în materie penală. Modificările aduse nu urmăresc să schimbe substanța reglementării, cu atât mai mult cu cât România a notificat deja Secretariatului General al Consiliului Uniunii Europene declarațiile sale privind modalitatea de transpunere a deciziei-cadru nr. 584/JAI din 13 iunie 2002;</p> <p>eliminării unor neconcordanțe constatate în legea în vigoare în materia extrădării.</p> <p>Titlurile II-IV ale acestui proiect de lege vizau dezvoltarea cadrului instituțional de cooperare judiciară cu statele membre ale Uniunii Europene.</p>
2.Schimbări preconizate	<p>Situația extraordinară a cărei reglementare nu mai poate fi amânată impune adoptarea sub forma unei Ordonanțe de Urgență a dispozițiilor din Titlurile II-IV ale proiectului de lege menționat la punctul 1, urmând ca Titlul I al proiectului de lege să devină „proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, cu modificările și completările ulterioare”.</p> <p>Prezentul proiect de lege urmărește:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prin Titlul I, reglementarea procedurii de trimitere în statele membre ale Uniunii Europene și, dacă este cazul, în state terțe, a unor magistrați de legătură români, în aplicarea Acțiunii Comune din 22 aprilie 1996 adoptată de Consiliu în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, privind crearea unui

	<p>cadru pentru schimbul de magistrați de legătură, în scopul îmbunătățirii cooperării judiciare între statele membre ale Uniunii Europene.</p> <p>- prin Titlul II, crearea unui cadru juridic complet în aplicarea Deciziei Consiliului din 28 februarie 2002 de instituire a Eurojust în scopul consolidării luptei împotriva formelor grave de criminalitate (2002/187/JAI). Astfel, vor fi preluate în prezentul proiect dispozițiile Legii nr. 58/2006, care urmează a fi abrogată, cu excepția prevederilor referitoare la ratificarea Acordului privind cooperarea între România și Eurojust, semnat la Bruxelles, la 2 decembrie 2005, care și-a încetat valabilitatea la data aderării României la Uniunea Europeană, introducând noi dispoziții menite a facilita aplicarea deciziei Consiliului nr. 2002/287/JAI și a reglementa în detaliu drepturile și obligațiile membrului român al Eurojust, procedura de cooperare între autoritățile române și Eurojust, precum și procedura de desemnare a membrului român în Autoritatea Comună de Supraveghere a Eurojust (Joint Supervisory Board).</p> <p>- prin Titlul III, stabilirea procedurii de numire a punctelor de contact ale României pentru rețelele judiciare europene, precum și de constituire a rețelelor judiciare române.</p>
<p>3. Alte informații</p>	<p>3.1. Despre magistrații de legătură</p> <p>Un mecanism instituțional eficient de cooperare judiciară în materie penală și civilă îl constituie schimbul de magistrați de legătură. Temeiul juridic pentru realizarea unui schimb de magistrați de legătură între statele membre îl reprezintă Acțiunea Comună din 22 aprilie 1996 adoptată de Consiliu în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, privind crearea unui cadru pentru schimbul de magistrați de legătură, în scopul îmbunătățirii cooperării judiciare între statele membre ale Uniunii Europene (96/277/JAI).</p> <p>Astfel cum rezultă din art. 2 al Acțiunii Comune, magistrații de legătură îndeplinesc orice activitate care urmărește să favorizeze și să accelereze, în special prin stabilirea de contacte directe cu serviciile competente și cu autoritățile judiciare ale statului gazdă, toate formele de cooperare judiciară în materie penală și civilă, după caz. De asemenea, pe baza acordurilor încheiate între statul membru care-i trimite și statul membru gazdă, magistrații de legătură pot efectua orice activitate destinată să asigure funcțiile de schimb de informații și de date statistice, cu scopul de a favoriza cunoașterea reciprocă a sistemelor respective și a băncilor de date juridice ale statelor interesate, precum și relațiile dintre profesiile juridice proprii fiecărui stat membru.</p> <p>3.2. Despre Eurojust</p> <p>În conformitate cu dispozițiile pertinente ale Tratatului privind instituirea Uniunii Europene, astfel cum au fost modificate prin Tratatul de la Nisa, prin Decizia Consiliului nr. 2002/187/JAI din 27 februarie 2002, a fost înființat Eurojust, „în vederea combaterii formelor grave ale criminalității”.</p> <p>Structura și organizarea Eurojust au fost concepute de așa manieră încât să îi permită să se achite de misiunea ce i-a fost încredințată și să-și exercite prerogativele. Fiecare stat membru desemnează un membru național în Eurojust și</p>

competențele acestuia, potrivit propriilor sisteme constituționale. Întrucât rolul principal al Eurojust este reprezentat de coordonarea activității de cooperare judiciară la nivelul UE, îndeosebi în faza de cercetare și urmărire penală, statele membre au desemnat de regulă procurori pentru această poziție. De asemenea, statele membre pot numi unul sau mai mulți membri asistenți.

Unitatea de cooperare judiciară a UE își desfășoară activitatea atât prin membrii naționali, cât și în Colegiu. Ori de câte ori, într-un caz concret, apare o problemă sau o deficiență în cooperarea dintre autoritățile judiciare din statele membre ale UE, se întrunește Colegiul Eurojust.

Eurojust acționează mai ales în cauzele transnaționale grave în care sunt implicate mai mult de două state membre, deoarece atunci când sunt implicate doar două state membre, procedura se poate derula mai eficient pe baze bilaterale. Acest organism oferă consiliere juridică rapidă și asistență în cazuri transnaționale procurorilor și judecătorilor din statele membre.

Eurojust are un rol foarte important în evitarea conflictului de competență, prin determinarea statului membru care se află „în cea mai bună poziție” să exercite urmărirea penală într-un anumit caz. De asemenea, el are un rol în soluționarea problemei concursului între mandate europene de arestare cu privire la aceeași persoană trimise unui stat membru de mai multe state membre, putând fi consultat, precum și în evitarea conflictelor de jurisdicție.

Eurojust își are sediul la Haga, funcționează pe baze permanente și dispune de personalitate juridică.

3.3. Rețeaua Judiciară Europeană și Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială

Rețeaua Judiciară Europeană (în materie penală) a fost înființată prin Acțiunea Comună nr. 98/428/JAI din 29 iunie 1998, tot pentru facilitarea cooperării judiciare, îndeosebi împotriva formelor grave ale criminalității, însă spre deosebire de Eurojust aceasta este o structură flexibilă, formată din puncte de contact desemnate de fiecare stat membru, care se întâlnesc de trei ori pe an (câte o reuniune organizată președințiile semestriale ale Consiliului, în țara care deține președinția, și o reuniune la Bruxelles, în luna februarie), pentru a schimba opinii privind evoluțiile în domeniu, iar în restul timpului, fiecare în țara de origine, intermediază contactul între autoritățile judiciare din statele membre.

RJE a creat însă excelente instrumente informatice menite a facilita cooperarea judiciară între statele membre, între care Atlasul judiciar și Fiches belges. Pe site-ul Rețelei, pot fi găsite astfel toate informațiile necesare pentru asigurarea contactului direct între autoritățile judiciare din statele membre, atât în cazul mandatului european de arestare, cât și în cazul asistenței judiciare în materie penală.

Pe modelul Rețelei Judiciare Europene în materie penală, prin Decizia Consiliului nr. 470/CE din 28 mai 2001 a fost creată Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială.

România a creat rețele judiciare similare încă din 2001, iar din 2004 există două rețele judiciare specializate, una în materie penală și alta în materie penală.

Din 2002, România participă la reuniunile Rețelei Judiciare Europene în materie

	<p>penală, iar din aprilie 2005 și la cele ale Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială.</p> <p>Prin ordinele ministrului justiției nr. 398/c/2007 și, respectiv, 402/c/2007, au fost desemnate punctele naționale de contact pentru Rețelele Judiciare Europene și a fost stabilită componența Rețelei Judiciare Române în materie penală și a Rețelei Judiciare Române în materie civilă și comercială.</p>
--	---

Secțiunea a 3-a
Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic	Proiectul de act normativ nu are un asemenea impact.
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Cooperarea judiciară eficientă între statele membre ale Uniunii Europene are un impact semnificativ asupra mediului de afaceri, cooperarea judiciară în materie civilă fiind direct legată de libera circulație, iar cooperarea judiciară în materie penală asigurând securitatea de care are nevoie inclusiv mediul de afaceri.
3. Impactul social	Adâncirea integrării României în spațiul de libertate, securitate și de justiție al Uniunii Europene.
4. Impactul asupra mediului	Proiectul de lege nu are un asemenea impact.

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung

Proiectul presupune finanțarea posturilor de membru național al Eurojust și magistrați de legătură.

Secțiunea a 5-a
Efectele actului normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare	Nu este cazul.
2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie	Proiectul este pe deplin compatibil cu legislația Uniunii Europene în materie, potrivit precizărilor de mai sus.
3. Decizii ale Curții Europene	Nu este cazul.

de Justiție și alte documente	
4. Evaluarea conformității	Gradul de conformitate Integral.
5. Alte acte normative și documente internaționale din care decurg angajamente	-

Secțiunea a 6-a

Consultări efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații guvernamentale, institute de cercetare și alte organisme	În temeiul articolului 6 din Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, Ministerul Justiției a supus dezbaterii publice proiectul de lege menționat la punctul 1, din care a fost extras conținutul normativ al prezentei ordonanțe de urgență, la adresa de web a Ministerului Justiției: www.just.ro . De asemenea, proiectul menționat a fost dezbătut cu membrii Rețelei Judiciare Române în materie penală, în zilele de 30 și 31 mai 2007. Totodată, au fost consultați alți practicieni, între care judecători, procurori și polițiști
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ.	Membrii Rețelei Judiciare Române în materie penală – judecători, procurori și personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor din Ministerul Justiției sunt implicați nemijlocit în aplicarea legislației în materie și mai mult, sunt direct vizați de prezentul proiect.
3. Consultări organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor	Nu sunt necesare.

<p>autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative</p>	
<p>4. Consultări desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente</p>	<p>Nu este cazul.</p>
<p>5. Informații privind avizarea de către:</p>	
<p>a) Consiliul Legislativ</p>	<p>Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul de ordonanță de urgență, prin avizul nr.</p>
<p>b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării</p>	<p>Avizul nu este necesar.</p>
<p>c) Consiliul Economic și Social</p>	<p>Avizul nu este necesar.</p>
<p>d) Consiliul Concurenței</p>	<p>Avizul nu este necesar.</p>
<p>e) Curtea de Conturi</p>	<p>Avizul nu este necesar.</p>
<p>6. Alte informații</p>	<p>Nu este cazul</p>

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Proiectul a fost postat pe site-ul Ministerului Justiției.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
3. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a

Măsurile de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	a) Pregătirea profesională continuă a judecătorilor și procurorilor; b) Negocierea unor acorduri bilaterale și crearea și finanțarea posturilor necesare pentru desemnarea magistraților de legătură.
2. Alte informații	Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului privind unele măsuri pentru consolidarea cooperării judiciare cu statele membre ale Uniunii Europene, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

Călin Popescu-Tăriceanu

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

